Commissariaat voor de Media

cvdm.nl

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
T.a.v. mevrouw dr. G. Uslu
Postbus 16375
2500 BJ S-GRAVENHAGE

Datum	Onderwerp		
31 oktober 2023	Advies begroting Regionale publieke mediadienst 2024		
Uw kenmerk	**Ons kenmerk**	**Contactpersoon**	**Doorkiesnummer**
	950113 /954602	[redacted]	[redacted]

Geachte mevrouw Uslu,

1. De Stichting Regionale Publieke Omroep (hierna: RPO) heeft op 14 september 2024 de begroting voor het jaar 2024 ingediend voor de regionale publieke mediadienst (hierna: begroting 2024). Op grond van artikel 2.169b, tweede lid van de Mediawet 2008, zendt het Commissariaat voor de Media (hierna: Commissariaat) u hierbij haar opmerkingen bij de begroting 2024.

2. Voorheen maakte het Commissariaat bij haar opmerkingen onderscheid tussen opmerkingen bij de begroting van de RPO en opmerkingen bij de bekostiging-aanvragen van de Regionale Publieke Media Instellingen (hierna: RPMI's). Dit jaar wijkt het Commissariaat hiervan af. In plaats van te verwijzen naar de begroting van de RPO, verwijzen we naar de begroting van de regionale publieke mediadienst. De begroting van de RPO is hier onderdeel van. Dit sluit aan bij de Mediawet- en regelgeving en doet meer recht aan de begroting die de RPO heeft ingediend. In de begroting zijn namelijk de gezamenlijke plannen opgenomen van de RPO en de RPMI's.

3. De begrotingen van de regionale publieke mediadienst en de RPMI's bevatten op grond van de Mediawet en de Mediaregeling verschillende onderdelen. De opmerkingen over de begroting van de regionale publieke mediadienst zijn uitgewerkt vanaf randnummer 6 en de opmerkingen bij de begrotingen van de RPMI's zijn uitgewerkt vanaf randnummer 16.

4. De RPO heeft als taak om de beleids- en verantwoordingscyclus te coördineren en samenwerking hieromtrent te bevorderen. Een onderdeel hiervan is de gezamenlijke begroting die een verbijzondering bevat van het concessiebeleidsplan. In de begroting van de regionale publieke mediadienst wordt de koers op hoofdlijnen toegelicht en in de begroting van de RPMI's

Bezoek Hoge Naarderweg 78 • 1217 AH Hilversum
Post Postbus 1426 • 1200 BK Hilversum
Contact cvdm@cvdm.nl • 035 773 77 00

wordt verder invulling gegeven aan deze plannen. Daarnaast bevat deze begroting de eigen inkomsten van de RPMI's ten behoeve van de verzorging van het media-aanbod én de financiële middelen voor de uitvoering van de taken en werkzaamheden van de RPO.

5. Het Commissariaat voor de Media stimuleert en bewaakt dat het media-aanbod in Nederland onafhankelijk, toegankelijk, divers en veilig is. Zodat iedereen zich een vrije mening kan vormen. Vanuit deze missie zijn de begrotingen beoordeeld.

A. Opmerkingen bij de begroting 2024 voor de regionale publieke mediadienst

Algemeen

6. In de begroting 2024 is ruim aandacht voor de plannen die de RPO en de RPMI's voor 2024 hebben opgesteld. De begroting geeft hiermee een goed beeld van hun prioriteiten. Het Commissariaat vindt dat de plannen bijdragen aan een goede uitvoering van de publieke mediaopdracht door zowel de RPO als de RPMI's.

7. In de begroting 2024 is een activiteitenplan opgenomen, waarmee invulling wordt gegeven aan het media-aanbod, (het vergroten van) het bereik, de distributiestrategie, de plannen van innovatie en ontwikkeling, het stimuleren en onderhouden van samenwerkingen en de taken van de RPO. In het activiteitenplan zijn veelal waardevolle acties geformuleerd die zullen bijdragen aan de uitvoering van de regionale publieke mediaopdracht.

Innovatie en ontwikkeling

8. De RPO en de RPMI's werken samen om de "digitale transformatie te versnellen en het publiek centraal te stellen". De RPO heeft hierin een coördinerende rol. De beschikbare Werk aan Uitvoering middelen worden beheerd en ingezet door de RPO. Dit is een voorbeeld waaruit duidelijk blijkt hoe de beschikbare (financiële) middelen van de RPO worden ingezet om de digitale transformatie van de dertien RPMI's in gezamenlijkheid vorm te geven .

Wettelijke eisen begroting

9. Op grond van artikel 2.169a, tweede lid van de Mediawet 2008 dient de begroting van de regionale publieke mediadienst in ieder geval te bevatten:
   a. een beschrijving van de wijze waarop door de RPO en de regionale publieke media-instellingen invulling wordt gegeven aan het voorgenomen media-aanbod op de verschillende aanbodkanalen, met in achtneming van het bepaalde bij of krachtens deze wet;
   b. een overzicht van aard en aantal van de aanbodkanalen;

c. de financiële middelen die voor het volgende kalenderjaar nodig zijn om de voornemens met betrekking tot de regionale publieke mediadienst te verwezenlijken en een raming voor de volgende vier jaar;
d. een toelichting op de onderscheiden onderdelen en begrotingsposten, en;
e. een beschrijving van de samenwerking met de landelijke en lokale publieke media-instellingen en anderen.

De verschillende onderdelen komen terug in de begroting 2024. Hieronder gaan we op een aantal onderdelen nader in.

Financiële middelen en toelichting

10. De financiële middelen in de begroting van de regionale publieke mediadienst bevatten volgens artikel 2.169a, derde lid van de Mediawet 2008:
    a. de eigen inkomsten van de regionale publieke media-instellingen, die gebruikt moeten worden voor de verzorging van het media-aanbod;
    b. de financiële middelen voor de uitvoering van de taken en werkzaamheden van de RPO.

    De uitsplitsing van deze financiële middelen zijn terug te vinden op pagina 52 tot en met 55.

11. De totale bekostiging door het rijk van de RPO neemt in 2024 toe tot € 7.407.565 (2023: € 5.170.463). De bekostiging van de RPO bestaat uit twee delen, te weten:
    - Een bijdrage van het ministerie van € 2,0 miljoen (2023: € 2,0 miljoen). De RPO is voor de uitvoering van de wettelijke taken als gevolg van de afgesloten prestatieovereenkomst additioneel bekostigd. Daarnaast is er een extra bijdrage vanwege dubbele transmissiekosten vanwege DAB+ voor de dertien regionale omroepen verwerkt in de bijdrage van het ministerie.
    - Bekostiging Werk aan Uitvoering (WaU) van € 5,4 miljoen (2023: € 3,1 miljoen). De RPO neemt, als ZBO, deel aan het programma WaU van OCW Open, om invulling te geven aan twee handelingsperspectieven van het overheidsbrede programma, te weten toekomstbestendige dienstverlening en versnelling van de digitale agenda. Het programma heeft een looptijd tot en met 2031 waarna de bekostiging stopt en de activiteiten duurzaam moeten zijn opgenomen in de reguliere bekostiging van regionale omroepen.

    Bovenop de bekostiging leveren de gezamenlijke RPMI's nog een bijdrage van € 0,3 miljoen (2023: € 0,3 miljoen), waarmee de totale beschikbare middelen voor de RPO uitkomen op € 7.735.977.

12. Op grond van artikel 2.170, vierde lid van de Mediawet 2008 dienen de begrotingen van de RPMI's te zijn afgestemd op de begroting van de regionale publieke mediadienst over dezelfde periode. De RPMI's hebben een totale bekostiging aangevraagd van € 174.690.244 (2023: € 173.861.244).

13. Zoals afgesproken met het ministerie van Onderwijs Cultuur & Wetenschap en het Commissariaat hebben de RPO en RPMI's een indexering van 2% gehanteerd. De definitieve indexering wordt pas bekend in 2024. In de meerjarenbegroting van de regionale publieke mediadienst is vanaf 2025 en verder voor de indexatie een percentage van 1% gehanteerd.

14. De RPO heeft in zijn activiteitenplan voor 2024, net als in 2023, maatregelen opgenomen die de doelmatige inzet van middelen bij de RPO en de individuele RPMI's moet bevorderen. Het Commissariaat vindt het belangrijk dat de RPO en de RPMI's gezamenlijk concrete doelstellingen en een tijdpad aan deze maatregelen koppelen, zodat er (kwantitatieve en kwalitatieve) verantwoording over het bevorderen van doelmatigheid kan worden afgelegd. Het Commissariaat is zich bewust van het feit dat de RPO enkel een rol heeft om doelmatigheid te bevorderen en geen resultaatverplichting heeft. We vinden dit echter een dermate belangrijk onderwerp dat we graag zien dat de RPO en de RPMI's gezamenlijk de resultaten van de doelmatigheidsinspanningen inzichtelijk maken.

Samenwerking

15. In de begroting 2024 worden verschillende samenwerkingen uitgewerkt. In lijn met de visiebrief die staatssecretaris Uslu heeft gestuurd aan de Tweede Kamer, blijft de RPO in 2024 met de NOS en de NLPO samenwerken om lokale en regionale journalistiek te versterken. Daarnaast wordt er door de NOS en regionale omroepen onder meer samengewerkt op basis van de Journalistieke Alliantie, waaronder uitwisseling van nieuws via Bureau Regio.
Het Commissariaat staat hier positief tegenover.

B. Opmerkingen bij de bekostigingsaanvragen van de RPMI's

Verplichte onderdelen begrotingen RPMI's

16. De verplichte onderdelen zijn door alle RPMI's opgenomen. De begrotingen van de RPMI's dienen op grond van artikel 9b van de Mediaregeling in elk geval de volgende onderdelen te bevatten:

a. een beschrijving van de wijze waarop de regionale publieke media-instelling invulling gegeven aan het voorgenomen media-aanbod;
b. een raming van de financiële middelen die voor het volgend kalenderjaar nodig zijn om het voorgenomen media-aanbod te verwezenlijken en een raming voor de volgende vier jaar;
c. een toelichting op de onderscheiden onderdelen en begrotingsposten;
d. een beschrijving van de samenwerking met landelijke en lokale publieke media-instellingen en anderen; en

e. een toelichting op voorgenomen investeringen, leningen of onttrekkingen van reserves.

Toelichting op de onderscheiden onderdelen en begrotingsposten

17. Het Commissariaat adviseerde in het kader van de begrotingen 2022 en 2023 om de RPO een coördinerende rol te laten spelen gericht op een eenduidige opzet van de toelichting inclusief koppeling tussen doelen en middelen – mede vanuit het oogpunt van het bevorderen van de doelmatigheid. De begrotingen van de RPMI's hebben een eenduidige opzet, in lijn met de begroting van de regionale publieke mediadienst.

18. Zoals wij ook opmerkten in het kader van begrotingen 2022 en begrotingen 2023, staat in de begrotingen 2024 echter onvoldoende centraal welke keuzes de RPMI's maken bij de verdeling van middelen en waarom. Er ontbreekt een zichtbare koppeling tussen middelen en doelstellingen. Dit maakt het (achteraf) moeilijk te beoordelen of de RPMI's voldoende sturing geven aan de (continuïteits-)doelstellingen en de bijdrage aan de uitvoering van de regionale publieke mediataak. Voor de toekomst van het publieke bestel is van belang dat transparant wordt gemaakt wat de regionale omroepen willen bereiken en tegen welke investering. Het Commissariaat zal in gesprek gaan met de RPO en RPMI's over de vraag hoe hieraan invulling kan worden gegeven.

19. De RPO schrijft dat de begrotingen 2024 van de regionale omroepen sluitend of licht positief zijn. Daarbij benoemt het RPO dat diverse omroepen druk op de bedrijfsvoering ervaren als gevolg van huisvestingsaanpassingen. In de begrotingen 2024 van de RPMI's zien we ook dat de kosten (m.n. loonkosten) sneller stijgen dan de indexatie van de bekostiging. Daarnaast is er een dalende trend in de reclame-inkomsten. Het Commissariaat herkent dit vanuit de jaarlijkse toets op de jaarrekening en ziet dit ook terug in individuele begrotingen. Het Commissariaat benadrukt het belang van de meerjaren-begroting om dit structureel te kunnen beoordelen. Mocht blijken dat er met de huidige middelen geen mogelijkheid is om de publieke mediataak te vervullen, dan kan dit tijdig worden geïdentificeerd.

C. Ten slotte

20. Wij vertrouwen erop u met deze opmerkingen bij de begrotingen van de regionale publieke mediadienst en de RPMI's van dienst te zijn geweest.

Hoogachtend,
Commissariaat voor de Media

[redacted]

drs. Amma Asante
voorzitter